

A Kúria a dr. Nádas György ügyvéd által képviselt felperesnek a Pappné dr. Bősz Csilla jogtanácsos által képviselt alperes ellen kormánytisztviselői jogviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 6.M.3179/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.635.965/2014/3. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes és az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.635.965/2014/3. számú - kijavított - közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.3179/2011/24. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes kormánytisztviselői jogviszonyát az alperes a 2011. április 1-jén közölt felmentéssel indokolás nélkül a 2010. évi LVIII. törvény (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette.

A felperes a keresetében a felmentés jogellenessége és külön jogcímként rendeltetésellenessége miatt annak megállapítását kérte, hogy az alperesnél fennállt jogviszonya a jogellenességet kimondó ítélet jogerőre emelkedésével szűnjön meg, és a bíróság az alperest átalánykártérítés megfizetésére kötelezze.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 6.M.3179/2011/24. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest perköltségben marasztalta.

Az elsőfokú bíróság az ítélete tényállásában rögzítette, hogy az alperes szervezetének átalakulásával összefüggésben a felperes korábbi főosztályvezetői megbízása főosztályvezető-helyettesi megbízássá alakult, felperes illetménye nem változott, majd azt az alperes illetményalap-növekedés miatt 2008. január 1-jével ismételten megállapította. Az alperes a felperes megbízását visszavonta, emiatt osztályvezető munkakörbe került (2008. szeptember 30-án), 2010. április 1-jétől pedig szakmai főtanácsadó címet kapott.

A felperes a teljesítményértékelése miatt az alperes ellen 2010. május 7-én keresetet indított.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság a felperes keresetét a felmentés tekintetében alaptalannak találta, mert az Alkotmánybíróság a 2/2011. (II.18.) AB határozatával az ügyben

alkalmazandó Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontját 2011. május 31-ei hatállyal, tehát a jövőre nézve semmisítette meg, ezért ezt a jogszabályt az alperes jogszerűen alkalmazta. Az ítélet indokolása a továbbiakban rögzítette, hogy a jogalkotó a Ktjv. megalkotásával nem uniós jogot hajtott végre, következésképpen az ügy eldöntésénél nem irányadó az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta), sem pedig az Európai Szociális Charta (a továbbiakban: Szociális Charta). A bíróság utalt arra is, hogy a bírói kezdeményezések alapján meghozott 34/2012. (VII.17.) AB határozat a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásának kizárását elutasította.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság az általa lefolytatott bizonyítás eredménye alapján nem találta bizonyítottnak a felperes rendeltetésellenes joggyakorlásra vonatkozó érvelését. A tanúk vallomása ugyanis nem bizonyította, hogy a felmentése a más tárgyú perének megindítása miatt történt meg.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be.

A Fővárosi Törvényszék az 51.Mf.635.965/2014/3. számú - kijavított - közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát jogellenesen szüntette meg.

A másodfokú bíróság helytállónak találta az elsőfokú bíróságnak az uniós jog sérelme hiányáról szóló jogi okfejtését, azt további indokolással tartotta szükségesnek kiegészíteni (indokolás 4-9. oldal).

A törvényszék a Pp. 1. és 2. §-ai, továbbá az 1/2009. (VI.27.) PK vélemény alapulvételével állapította meg a felmentés jogellenességét. Mindezek alapján kifejtette, hogy az alperes a számára nyitva álló azt a lehetőséget, hogy bizonyítsa a felmentés jogszerűségét, elmulasztotta. Ez a körülmény a másodfokú bíróság jogi álláspontja alapján az alperes jognyilatkozata jogellenességének okául szolgál. Emiatt a felperes esetében megvalósult az Alapjogi Charta 30. cikkének mint „követendő uniós jogelvnek” megsértése, amelyen keresztül a Szociális Charta 24. cikkének is érvényesülnie kellett volna.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság érvelésével, miszerint önmagában a felmentés indokolásának hiánya miatt nem állapítható meg az alperes rendeltetésellenes joggyakorlása. A felperes által kezdeményezett másik per P.P. és M.K. tanúvallomása alapján - és a felperes további bizonyítási indítványa hiányában - bizonyítottan nem áll összefüggésben a felperes kormánytisztviselői jogviszonyának megszüntetésével.

A közbenső ítélet ellen mindkét fél felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és annak megállapítását kérte, hogy az alperes rendeltetésellenes joggyakorlása folytán a felmentés jogellenes.

Részletesen kifejtette érvelését az uniós joggal, ezen belül az

Alapjogi Chartával, az Alapszerződésekkel, ezen túlmenően az Egyezményel, az Emberi Jogok Európai Bírósága 1954/11. számú döntésével kapcsolatban (felülvizsgálati kérelem 1-3. oldal).

Álláspontja szerint az alperes a felmentéskor ismerte az Alkotmánybíróság perbeli jogszabályra vonatkozó döntését [2/2011. (II.18.) AB határozat], az ennek ellenére kiadott felmentés az ügyben irányadó 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 4. § (1) bekezdésébe ütközik. A törvényszék a Pp. 206. §-át sértő mérlegelést alkalmazott a pro futuro megsemmisítésről, mivel e megsemmisítés oka az volt, hogy a kormánytisztviselői jogviszony megszüntetése szabályozatlanul maradt volna az azonnali hatályú megsemmisítés következtében. Az Alkotmánybíróság említett határozatából is következik, hogy a megsemmisített jogszabály nem áll összhangban a jog által megkívánt céllal.

A törvényszék az általa indított másik perrel kapcsolatos bizonyítékokat is okszerűtlenül mérlegelte. A felmentésének rendeltetésellenes oka az volt, hogy a jogai érvényesítése céljából az alperessel szemben pert indított, a tanúvallomások ezt alátámasztják (felülvizsgálati kérelem 5-7. oldal).

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Érvelésének lényege szerint a törvényszék téves jogértelmezéssel választotta külön a felmentés jogszerűségének vizsgálatánál a tartalmi és a formai (eljárásjogi) szempontokat. Emiatt az alkalmazandó Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felmentés indokolásának kötelezettségére tévesen következtetett. A jogalkotó szándéka a törvényjavaslat általános indokolásából is kitűnően az volt, hogy a munkáltató indokolás nélkül szüntethesse meg a kormánytisztviselői jogviszonyt, a törvényalkotó nem alkalmazott tartalmi és eljárásjogi különbségtételt. Emiatt az alperes a hatályos jogszabály alkalmazásával nem valósíthatott meg jogszabálysértést. A másodfokú bíróság jogszabály értelmezése a fentiekén túl nem felel meg az MK.95. számú állásfoglalásnak sem, mivel olyan új „felmondási” ok bizonyítását követelte meg, ami a jognyilatkozatban nem szerepelt. A szóban lévő jogértelmezés továbbá az Alapjogi Charta alkalmazását jelenti, ami az alperes álláspontja szerint nem helytálló.

Az alperes a Kúria Mfv.I.10.305/2014/9. számú ítélete alapulvételével is érvelt a felmentés indokolásával összefüggésben, továbbá a rendeltetésellenes joggyakorlásra hivatkozásnál a felperest terhelő bizonyítást hangsúlyozta. Utalt arra is, hogy a törvényszék a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, mivel a felperes nem kérte a felmentés indokolását. Erre vonatkozóan, továbbá a felülvizsgálati kérelme F. pontjában előadott iratellenességre nézve az alperes a megsértett jogszabályt nem jelölte meg.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében azt is előadta, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló osztályvezető személyesen tanácsolta a felperesnek a korábbi munkáltatói intézkedéssel szemben a

perindítást, ez pedig aggálytalanul bizonyítja a rendeltetésellenes joggyakorlás hiányát.

Az alperes felülvizsgálati kérelme megalapozott, míg a felperesé nem megalapozott.

Az Európai Unió Bírósága a C-332/13. számú ügyben meghozott határozatával megállapította, hogy a kormánytisztviselői jogviszonyra vonatkozó szabályozással Magyarország nem az Unió jogát hajtotta végre. Ebből következően a törvényszék tévesen indokolta a döntését - közvetve - azzal, hogy az alperes azáltal, hogy nem bizonyította a felperes elbocsátásának (helyesen: felmentésének) indokát, megsértette az Alapjogi Charta 30. cikkét, ezáltal pedig a Szociális Charta 24. cikkét. Ebből következően a felperesnek az Alapszerződésekkel, és az Alapjogi Chartával kapcsolatos érvelése is téves, míg az alperes helyesen adta elő, hogy az Alapjogi Charta az ügyben nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II.18.) AB határozatával értékelte a hatékony bírói jogvédelem követelményét az Egyezmény tükrében is, emellett döntött a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja pro futuro megsemmisítéséről (AB határozat IV/6. pont), az ezzel ellentétes felperesi érvelés - ideértve az Emberi Jogok Európai Bírósága idézett, az Egyezményen alapuló döntését is - téves.

A kifejtetteknek megfelelően az alperes jogszabálysértés nélkül alkalmazhatta a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontját, tehát a felmentés közlésekor a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát indokolás nélkül megszüntethette. Anyagi jogi szabály - Alkotmánybíróság által is elbírált - alkalmazása jogszerűtlenségét nem alapozhatja meg egy általános jellegű eljárásjogi szabály előírása, mivel ez utóbbi nyilvánvalóan az anyagi jogi szabály alapulvételeivel érvényesülhet. A törvényszék ezzel ellentétes érvelése tehát a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik, erre a jogszabálysértésre az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan hivatkozott. A felmentés jogellenességét tehát az indokolás hiánya nem alapozza meg.

A felperes a korábbi (a teljesítményértékeléssel kapcsolatban indított) per tényállását nem kívánta jelen per tárgyává tenni (jegyzőkönyv felperesi képviselő nyilatkozata). A felperes által az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására vonatkozóan indítványozott tanúkat az elsőfokú bíróság meghallgatta.

P.P., aki a felperes korábbi beosztottja volt, tanúként úgy nyilatkozott, hogy a felperesnek a munkáltatói jogkör gyakorlójával, M.K.-val a jogviszony utolsó hónapjaiban ritkábban volt személyes beszélgetése, ennek okát azonban nem tudta megjelölni. A tanú előadta továbbá, hogy a munkáltatói jogkörgyakorló arra kérte őt, hogy a felperes felmentését követően vele - összefoglalóan - az alperes munkáltatóról ne beszéljen. Más személy esetében nevezettnek nem volt ilyen kérése. A tanú nem tudott arról, hogy a felperesnek 2011. januárjában milyen tartalmú beszélgetése volt a felettesével, és arról sem, hogy a felperes a felettesét tájékoztatta-e a pere állásáról.

M.K. tanú előadásából - miként erre a törvényszék és az alperes is helyesen hivatkozott - nem állapítható meg, hogy a tanút a felperes felmentésénél a felperes által indított per vezérelte volna. Ellenkezőleg, a tanú úgy nyilatkozott, hogy „egy esetleges bírósági döntés elősegítheti a munkáltató döntéseit is” az eljárása jogszerűsége tekintetében. Erre vonatkozóan a tárgyaláson személyesen jelen lévő felperesnek és jogi képviselőjének nem volt észrevétele. Arra sem tettek észrevételt, hogy az ügynevezett „feszített munkatempó” volt az oka annak, hogy az osztályvezetőknek, így a felperesnek is több napot várni kellett arra, hogy a felettesükkel személyesen egyeztessenek (jegyzőkönyv). Mindezek alapján nem ütközött a Pp. 206. § (1) bekezdésébe a törvényszék azon következtetése, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes rendeltetésellenesen (összefoglalóan a másik pere miatt) szüntette meg felmentéssel a kormánytisztviselői jogviszonyát [Mt. 4. §, Pp. 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság 34/2012. (VII.17.) határozatában (III.4. pont) kimondta, hogy a pro futuro megsemmisítéssel az Alkotmánybíróság maga terjeszti ki az alkotmányellenes jogszabály alkalmazhatóságának időtartamát. Ezért a felperes nyilvánvalóan tévesen hivatkozott arra, hogy a törvényszék erre vonatkozó mérlegelése a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközik.

A törvényszék helytálló érveléssel fejtette ki, hogy önmagában az Alkotmánybíróság 8/2011. (II.18.) AB határozatának ismerete egyéb bizonyított tényállás hiányában a felmentés rendeltetésellenességét nem alapozza meg [Pp. 206. § (1) bekezdés].

A Pp. 272. § (2) bekezdés alapján a Kúria nem vizsgálhatta az alperesnek a kereseti kérelmen való túlterjeszkedéssel és az iratellenességgel kapcsolatos érvelését a megsértett jogszabály megjelölésének hiánya miatt.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Fővárosi Törvényszék - kijavított - 51.Mf.635.965/2014/3. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.3179/2011/24. számú ítéletét helybenhagyta [Pp. 275. § (4) bekezdés].

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles megfizetni az alperes együttes másodfokú -, és felülvizsgálati eljárási költségét.

A felperes teljes személyes költségmentessége folytán a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli [6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, 14. §].

Budapest, 2015. november 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, előadó bíró,
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k.
bíró

A kiadmány hitelével:
Nné
tisztviselő